

„Вецер, вецер — буйны вецер!...“

Паўлюк Трус. — *Вершы. Выданьне ЦБ Маладняка. Менск — 1925 г. іл 10–46.*

Цана 15 кап.

Ці слухалі вы калі сьпевы, што вецер прыносіць на даліну з-за гаю? Напэўна, слухалі і ўпіваліся іх музыкай і хмелем, ня пытаючы, адкуль плывуць такія чароўныя мэлэды і звонкія акорды. Вас зачароўвалі гэтыя сьпевы і, калі хто вас пытаў, вы напэўна казалі: „Веяў вецер ды з-за гаю. Вецер на даліну“. А хто сьпяваў — вы так і ня ведаеце. Дык вось слухаў і я сёння сьпевы з-за гаю. Мне таксама іх прынёс вецер, і буйны вецер. І калі я яго запытаў: хто-ж там радасна гэтак сьпявае, то ён шугануў яшчэ мацней, і вуха маё злавіла водгульле песьні: „...калосіць свабыдным уздымам маладога жыцьця акіян“. І я паверыў, бо бачыў, як „калыхала песня паплавы-прасторы, калыхала песня небасхіл імглісты“. Бачыў, як сыпаўся на прыпол даліны „цвёт малінны новага жыцьця“.

Вецер, вецер — буйны вецер!.. Вір маладога нахлынуў. Дык што-ж мне сказаць пра сэрца-звон, што і ўвосень „па-вясноваму звоняць“, пра сэрца, што „агнём пала-нее“ на сенажаці, пра грудзі сярмяжныя, што жарам вішнёваць на вольных палетках? Што сказаць пра моладасьць, што ў вясновых ўсплёсках смутак утапіла, што боль душы песняй разрывае? А можа лепш слухаць песні! Бо і песні — жыцьцё маладое. „Вее вецер ды з-за гаю. Вецер на даліну“.

Але годзе лірыкі. Ды што зрабіць. Такі ўжо тон і песень Паўлюка Труса. Жыцьцё маладое, і песня такая, бо яна толькі водгульле гэтага жыцьця; не, нават больш — само жыцьцё. А жыцьцё маладое. Маладое і ў кастрычніку, і ў змаганьні, і ў працы пасья буры і... і ў змаганьні, і ў самой песні. Маладое і таму, што выбілася гэта крыніца творчая з беларускіх нетраў у кастрычніку, і таму, што грудзі яго поўны пажару, поўны новых сіл гэтых самых нетраў. Маладое яшчэ і таму, што яно нясецца па бурліва-кіпучых хвалях кастрычніка „ў прыгожа-люстраныя далі“, поўнае надзей, што спаткае „сусьвет вольна-новы“.

Так, Паўлюк Трус — гэта крыніца з *беларускіх нетраў*, гэта буйны вецер *ад маладога жыцьця*. Нядарма і Кастрычнікавая рэволюцыя ў яго песнях — гэта разводзьдзе Нёману „на грудзёх Беларусі прасторнай“, гэта „вір маладога“ выбівае паводзьдзі ў старога, гэта „буйны дожджык“, які абмывае сярмяжныя грудзі, адкрывае ім прыгожа-люстраныя далі, ачышчае родныя палеткі, каб „красаваўся ўзрост малады“. І вось пасья буры „мы спаракнелае палім і былняговыя межы“. Тут і юны змаганец Янка, і Якім малады, які гіне „за вялікую справу лапцюжных“. Маладою эпічнасьцю павявае ад гэтых дзвёх кастрычнікаўскіх поэмак Труса.

Такім вось буйным ветрам у П. Труса павявае і ад песень працы, і ад песень каханьня, і ад песень аб песні. Я ня буду больш спыняцца на іх. У іх шмат маладога і крынічна-разьліўнога. Зазначу толькі, што тая народная музычнасьць і тая насычанаць народнымі вобразамі, параўнаньнямі, сакавітымі эпітэтамі і іншымі ўкрасамі, якія робяць верш П. Труса лёгкім, пярвучым, мяккім і пяшчотным, — усё гэта кажа, што poeta мае грунт для сваёй творчасці і выкіроўваецца на свой уласны творчы шлях. Пры далейшым паглыбленьні свае творчасці ў кірунку шырэйшага ахапленьня вопыту народнай творчасці і вопытаў прыгожага пісьменства П. Трус абяцае вельмі многа. Адно трэба працаваць і працаваць ды часамі ўважней адносіцца да чыстаты мовы.

Так. „Вецер, вецер — буйны вецер! сьпеў ад сэрца льецца“.